

شبکه نجوم

با مراجعه به نشانی زیر، مجله تصویری وبگاه ناسا را در باره اجرام منظومه شمسی و سایر اجرام کیهانی ببینید: <http://photojournal.jpl.nasa.gov>

سیدامیر سادات موسوی

امام یو

سه‌شنبه، ۷ آذر

مقایسه زهره و زحل حدود یک ساعت قبل از طلوع آفتاب، در افق جنوب شرقی می‌توانید این مقارنه زیبا را ببینید. زهره پر نورتر است و سمت راست زحل قرار دارد. جدایی زاویه‌ای هم در حدود نیم‌درجه است و این دو سیاره در ارتفاعی در حدود ۱۵ درجه از افق قرار گرفته‌اند. به مرور هر چه به طلوع خورشید نزدیک‌تر می‌شویم ارتفاع آن‌ها افزایش می‌یابد اما نور خورشید آسمان را روشن‌تر می‌کند و ممکن است به این خاطر دیدن آن‌ها سخت شود.

چهارشنبه، ۸ آذر

ماه‌گرفتنی نیم‌سایه‌ای در منطقه جغرافیایی ما نمی‌توان از لحظه آغاز شاهد این ماه‌گرفتنی بود. بنابراین از دید ما شروع این گرفتگی، هم‌زمان با طلوع ماه (حوالی ساعت ۱۷:۳۰) است که احتمالاً تنها در همان یک ساعت اول بتوان تاریخ بودن ماه را با چشم احساس کرد.

جمعه، ۲۴ آذر

اوج بارش شهابی جوزایی از ۱۴ تا ۲۷ آذرماه می‌توان شاهد فعالیت بارش شهابی جوزایی بود. اوج این بارش شهابی حوالی ۳ بامداد ۲۴ آذر است. اگر به دیدن شهاب‌های پی‌درپی علاقه‌مند هستید، بسته پیشنهادی من برای شما این است: برنامه خواب‌تان را جوری تنظیم کنید که بتوانید چند ساعتی از بامداد جمعه را به تماشای بارش شهابی جوزایی اختصاص دهید. مثلاً خوب است که بین ۱۲ تا ۳ بامداد با تجهیزات کامل در یک رصدگاه تاریک و دور از شهر اتراق کنید و در تمام مدت به حوالی افق جنوب تا جنوب غربی نگاه کنید. احتمالاً در این مدت بتوانید ۴۰-۳۰ شهاب ببینید! حواستان باشد که منظور از تجهیزات کامل اینطور چیزهاست: لباس گرم، نقشه آسمان، چراق قوه با تطلق قرمز و ...

«زمان‌هایی که نوشته شده‌اند، تقریباً برای تمام نقاط ایران درست هستند!»

پیداه روی فضایی

اگر روزی فضاپنورد شدید، حواستان باشد که بدون ابزار از سفینه خارج نشوید. مثلاً شاید استفاده از «بک دستگاه مانور تک‌نفره» (MMU) بد نباشد. این وسیله کوله‌پشتی قدرتمندی است که می‌توان با آن آزادانه در فضا حرکت کرد. بدون آن، فضاپنورد گم می‌شود و در مدار سرگردان تا ابد به دور زمین می‌چرخد. در این تصویر «بروس مک‌کندلس» را در حال اولین پیداه روی فضایی با استفاده از یک دستگاه مانور تک‌نفره می‌بینید.

ماه‌گرفتگی نیم‌سایه‌ای یعنی چی؟

ماه‌گرفتگی‌های درست و حسابی زمانی رخ می‌دهند که ماه از داخل سایه زمین عبور کند. با این حال ماه‌گرفتگی‌های نیم‌سایه‌ای هم وقایع جالبی هستند. در این ماه‌گرفتگی‌ها ماه از درون نیم‌سایه عبور می‌کند. گاهی چشم انسان به سختی می‌تواند این ماه‌گرفتگی‌ها را متوجه شود، چرا که نور سطح ماه به مقدار بسیار کمی افت می‌کند.

بارش شهابی یعنی چی؟

وقتی زمین از توده تکه سنگ‌های منظومه شمسی عبور می‌کند، این ذرات با سرعت بالا به درون جو زمین می‌آیند و به خاطر اصطکاک با جو می‌سوزند. نوری که از سوختن این سنگ‌های فضایی دیده می‌شود، «شهاب» نامیده می‌شود. وقتی این توده‌های فضایی تراکم بالایی داشته باشند، مشاهده شهاب‌ها طی یک دوره ده بیست روزه زیاد می‌شود. به این دوره‌های زمانی «بارش شهابی» می‌گویند که هر کدام از آن‌ها به نام یک صورت فلکی که کانون آن بارش است، نام‌گذاری می‌شوند.

برای خنده

خورشید سوپر استار آسمان است!

خبر کوتاه

در سال ۲۸۷ ه.ق. ابوریحان بیرونی (در خوارزم) و ابوالوفا بوزجانی (در بغداد) یک ماه‌گرفتگی را هم‌زمان رصد کردند. آن‌ها با ارسال اطلاعات صدی‌شان برای هم، توانستند اختلاف طول جغرافیایی خوارزم و بغداد را محاسبه کنند.

گفت‌وگوی نجومی

از مهد تا المپیا

گفت‌وگو با «آرش گل‌محمدی»، دارنده مدال طلای المپیا در نجوم

همه ساله تیم‌های المپیا در کشورمان به رقابت‌های جهانی گوناگون اعزام می‌شوند و مدال‌های خوش‌رنگی را برای کشورمان کسب می‌کنند. المپیا جهانی نجوم و اخترفیزیک امسال در کشور برزیل برگزار شد و ایران با داشتن دو تیم پنج نفره، مجموعاً یک مدال طلا، پنج نقره و چهار برنز به‌دست آورد. آرش گل‌محمدی که موفق به کسب مدال طلا شده‌است، می‌گوید: «راستش دقیقاً نمی‌دانم چرا به نجوم علاقه‌مند شدم، ولی مطمئنم که خورشیدگرفتگی سال ۱۳۷۸ بی‌تأثیر نبوده، دقیقاً یادم هست که آن روز به هم‌کلاسی‌هایم در مهدکودک

می‌گفتم: «بچه‌ها امروز خورشیدگرفتگیه!» آرش به همه علاقه‌مندان به نجوم توصیه می‌کند که کارشان را با شرکت در برنامه‌های همگانی نجومی یا رفتن به سایت‌های اینترنتی نجومی شروع کنند. او می‌گوید: «اگر هم کسی دوست داشته باشد در المپیا در نجوم شرکت کند، به نظر من در مرحله اول باید این موضوع را بدانند که خواندن چه مطالبی لازم است. برای این کار می‌تواند با جست‌جو در اینترنت کسانی را پیدا کند که قبلاً خودشان المپیا بوده‌اند و از طریق آن‌ها اطلاعات کافی را به‌دست بیاورد. مهم‌ترین مسئله برای یک المپیا پاسخی به سؤال است.»

